

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. 700

Χαλκίδα 10 Μαΐου 2012

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ 67^η

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

ΙΣΤΙΑΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ

Χ Ρ Υ Σ Ο Σ Τ Ο Μ Ο Σ

Πρὸς
Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος,
Ἰστιαίας καὶ Βορείων Σποράδων.

Θέμα: «Περὶ τῆς χρήσεως τῶν κωδῶνων».

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Συνεργᾶτες,

Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καθιερώθηκε, ὡς γνωστὸν, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἢ χρῆσις τῶν κωδῶνων, διὰ τῶν ὁποίων, καταλλήλως ἐκάστοτε κρουομένων, προαναγγέλλεται ἢ τέλεισι διαφόρων ἱεροτελεστιῶν στοὺς Ἱερούς Ναοὺς καὶ προσκαλοῦνται οἱ πιστοί, γιὰ νὰ παραστοῦν σ' αὐτὲς.

Οἱ καμπάνες ἀποτελοῦν τὴ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ δι' αὐτῶν ἀναγγέλλονται καὶ διακηρύσσονται τὰ μεγάλα τῆς πίστεως μυστήρια, τὰ κατορθώματα τῶν Ἁγίων καὶ οἱ χαρὲς καὶ οἱ λύπες τοῦ βίου μας.

Ὅμως, μέσα στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, ὅλα πρέπει νὰ γίνωνται, κατὰ τὴν ἀγιογραφικὴ παραγγελία, «εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν», ὥστε νὰ ἀποφεύγωνται καταστάσεις, οἱ ὁποῖες μειώνουν τὴ σοβαρότητά Της καὶ τὸ κῦρος Της.

Ἐπειδὴ τινὲς ἐξ ὑμῶν χτυποῦν ἄκαιρα, ἄμετρα καὶ ἀδιάκριτα τὶς καμπάνες, σὰς ἀποστέλλουμε τὴν παροῦσα διασαφητικὴ Ἐγκύκλιο καὶ ἐντελλόμεθα τὴν πιστὴ ἐφαρμογὴ τῆς.

Διὰ τῆς παρούσης ἐπιδιώκεται ἡ κατάπαυση τῆς ἐνιαχοῦ ὑφισταμένης συνηθείας νὰ κρούονται ἀυθαιρέτως οἱ κώδωνες τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Δὲν εἶναι δυνατὸν, π.χ. (ἐπειδὴ ἔτσι τὸ θέλησε ὁ δεῖνα Ἱερεὺς - Ἐφημέριος,) νὰ κτυποῦν ὅλες οἱ καμπάνες τοῦ Ναοῦ, γιὰ τὴν τέλεση μικροῦ Ἐσπερινοῦ ἢ ἄλλος νὰ κτυπᾶ τὶς καμπάνες ἀμέτροιτες φορὲς, ἐπειδὴ προγραμματίσει νὰ ὑποδεχθῆ στὸ Ναὸ τοῦ ἢ νὰ κατευοδώσῃ κάποιον Ἱερὸ Λεῖψανο. Δὲν εἶναι δυνατὸν «ὄρθρου βαθέος» νὰ σημαίνουν καμπάνες, γιὰ νὰ ἀναγγείλουν τὴν ἐκδημίαν ἑνὸς πιστοῦ ἢ νὰ κτυποῦν ὅλες μαζί, πολλές φορὲς, κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ὄρθρου.

Πῶς θὰ ξεχωρίσῃ ἡ πρώτη ἀπὸ τὴ δεύτερη καὶ τὴν τρίτη καμπάνα τῆς δοξολογίας, ἂν δὲν ἀκολουθοῦμε τὴν καθιερωμένη πρακτικὴν, ποὺ παραλάβαμε ἀπὸ τοὺς πατέρες μας;

Κατόπιν τούτου, παραγγέλομε ὅπως:

1. Εἰς τὸν Ἐσπερινὸν καὶ τὸν Ὅρθρον τῶν καθημερινῶν θὰ κτυπᾶ ἡ μικρὴ καμπάνα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, σὲ ρυθμὸ «τὸν Ἀδάμ», τρεῖς φορὲς!

2. Στὸν Ἐσπερινὸν τοῦ Σαββάτου ἢ μεγάλης ἑορτῆς Ἁγίου, ποὺ τὴν ἐπομένη θὰ τελεσθῆ Θεία Λειτουργία, θὰ κτυπᾶ ἡ μεγάλη καμπάνα τοῦ Ναοῦ μὲ τὸν ἴδιον ρυθμὸ, δηλαδὴ «τὸν Ἀδάμ», τρεῖς φορὲς.

3. Στὸν Ὅρθρον ἑορτῶν καὶ Κυριακῶν, στὴν πρώτη προβλεπόμενη κωδωνοκρουσία, κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας, θὰ κτυπᾶ ἡ μεγάλη καμπάνα, κατὰ τὰ ὡς ἄνω. Ἡ δεύτερη καμπάνα θὰ χτυπᾶ στὶς Καταβασίαις, ὅπου μποροῦν νὰ κτυποῦν δύο καμπάνες μαζί καὶ ὅλες οἱ καμπάνες θὰ κτυποῦν στὴ δοξολογία, ὄχι παρατεταμένα.

4. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Θείας Λειτουργίας ἀπαγορεύονται οἱ κωδωνοκρουσίαι. Ἐπιτρέπεται μόνον μετὰ τὴν χειροτονίαν Διακόνου ἢ Ἱερέως.

5. Στὶς μεγάλες Δεσποτικὰς ἢ Θεομητορικὰς ἑορτὰς (Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Θεοφάνεια, Εὐαγγελισμοῦ, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου κλπ.), στὴν ἔναρξιν τοῦ Ἐσπερινοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ κτυποῦν ὅλες οἱ καμπάνες, ὄχι παρατεταμένα.

6. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, στὶς πρωῖνές καὶ βραδυνές ἀκολουθίας, θὰ σημαίνῃ μόνον ἡ μεγάλη καμπάνα, ἐκτός ἀπὸ τὸ Μεγάλον Σάββατον τὸ πρωί, στὸ «Ἀνάστα ὁ Θεός...», τὸ βράδυ στὴν Ἀνάστασιν καὶ στὸν Ἐσπερινὸν τῆς Ἀγάπης, ὅποτε θὰ κτυποῦν ὅλες οἱ καμπάνες. Κατὰ τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν ἢ μεγάλην καμπάνα θὰ κτυπᾶ στὴν ἔναρξιν τῆς Πρώτης τῶν Μεγάλων Ὡρῶν καὶ τοῦ Ἐσπερινοῦ τῆς Ἀποκαθλώσεως, ἐνῶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ κατὰ διαστήματα, δηλαδὴ μετὰ συνέσεως, θὰ κτυπᾶ πένθιμα.

7. Στην πανήγυρη του Ἱεροῦ Ναοῦ, κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν, θὰ κτυποῦν ὅλες οἱ καμπάνες τρεῖς φορές, ἀπέχουσες ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας. Παράδειγμα: Ἐὰν ὁ Ἑσπερινὸς τῆς πανηγύρεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ πρόκειται νὰ ἀρχίσῃ στὶς 7:00, οἱ καμπάνες θὰ κτυπήσουν 6:30, 6:45 καὶ 7:00. Ἐὰν πρόκειται νὰ χοροστατήσῃ ὁ Ἀρχιερεὺς ἢ τρίτη κωδωνοκρουσία θὰ πρέπει νὰ συμπέσῃ μὲ τὴν ἀφίξή του στὸν Ἱερὸ Ναὸ. Στην ἑναρξὴ τῆς λιτανείας τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνης καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφή της στὸν Ἱερὸ Ναὸ θὰ κτυποῦν πανηγυρικῶς ὅλες οἱ καμπάνες, ὄχι ὅμως καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς λιτανείας. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς πανηγύρεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, δύνανται νὰ κτυπήσουν πανηγυρικῶς ὅλες οἱ καμπάνες, ὄχι ὅμως παρατεταμένα.

8. Κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Ἀρχιερέως εἰς τὸν Ἱερὸ Ναὸ καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησή του, προβλέπεται πανηγυρικὴ κωδωνοκρουσία. Αὐτὴ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ὁρθρὸν θὰ πρέπει νὰ συμπίπτῃ μὲ τὴν δευτέρην καμπάνα, ἐνῶ, κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Ἀρχιερέως ἢ κωδωνοκρουσία (ἐὰν τὴν ἐπιτρέψῃ) θὰ πρέπει νὰ εἶναι σύντομος.

9. Στὶς Παρακλήσεις τοῦ Δεκαπενταγούστου θὰ κτυπᾶ ἢ μεγάλη καμπάνα κάθε βράδυ.

10. Σὲ ὅσες Ἑνορίες ὑπάρχει ἢ παράδοσιν νὰ κτυποῦν οἱ καμπάνες γιὰ νὰ ἀναγγεῖλουν τὴν ἐκδημία κάποιου Χριστιανοῦ, αὐτὸ δύναται νὰ συνεχισθῇ, ἀλλὰ πάλιν μετὰ συνέσεως καὶ διακρίσεως.

Ἐνα ἄλλο σημεῖον ποὺ προκαλεῖ δυσαρμονία εἶναι οἱ ὥρες τῆς τελέσεως τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Δυστυχῶς κι ἐδῶ παρατηρεῖται ἀπὸ πολλοὺς διαφοροποίηση, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ σαφὴς γνῶσις τῆς ἀκριβοῦς τελέσεως τῶν ἀκολουθιῶν καὶ νὰ σχολιάζῃ ὁ κόσμος καὶ νὰ συμπεραίνῃ πῶς ὅ,τι ὥρα θέλει ὁ καθένας ἀρχίζει καὶ ὅ,τι ὥρα θέλει τελειώνει.

Τὸ θέμα ὅμως αὐτὸ θὰ τὸ συζητήσουμε σὲ προσεχῆς Ἱερατικὸ Συνέδριον καὶ ἀφοῦ ἀκούσουμε τίς ἀπόψεις - προτάσεις σας καὶ λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας καὶ τὰ τοπικὰ προβλήματα, ποὺ ὁ καθένας σας μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπίζει, θὰ τὸ συν-αποφασίσουμε .

Προειδοποιοῦμε πάντως ὅτι τυχὸν παραβάσεις τῆς ἐγκυκλίου αὐτῆς θὰ ἐλεγχθοῦν καὶ θὰ ἀντιμετωπισθοῦν μὲ αὐστηρότητα.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ